

Apícola Verkruisen in San Javier

Roel ten Klei

Ongeveer dertien jaar ken ik Wim en Kitty Verkruisen nu. Kitty zag ik een aantal jaren als gewaardeerd dephoudster te Rotterdam en Wim, emeritus hoogleraar in Staats- en Bestuursrecht zo af en toe. Ik begreep dat hij wat met Chili had, want toen ik pas bij de VBBN werkzaam was, probeerde hij mij kastmaterialen te verkopen die in Chili geproduceerd waren. Uiteindelijk is dit niets geworden. Nu, na een lange reis naar Chili met als doel de kunststraatmachines in bedrijf te stellen die hij bij ons kocht, vertelt Wim onder het genot van een glaasje Chileense wijn het verhaal hoe hij hier zo terecht gekomen is.

210

Zijn contacten met Chili kwamen tot stand toen hij voorzitter werd van een door de Nederlandse overheid gefinancierde stichting, een samenwerkingsverband van Chileense politieke partijen, die tegen de dictatuur van Pinochet waren en in gezamenlijk overleg een programma ontwikkelden voor de tijd na Pinochet. In deze stichting namen verschillende politieke partijen deel om gezamenlijk de terugkeer van de democratie te bevorderen en een plan te maken voor het landelijk bestuur na het afzetten van de dictator.

Dictators plegen ten val te komen en deze stichting ontwikkelde dus al plannen om Chili uit het dal te halen: een zeer vooruitziende blik van de heer Pronk. Voor deze stichting, die later ook een zetel in Santiago had, reisde hij regelmatig naar en in dit land en kreeg een voorliefde voor dit mooie stuk aardbol en zijn vriendelijke bevolking. Wim besloot na het afzetten van de dictator zijn steentje bij te dragen aan de wederopbouw. Hij zag mogelijkheden en stichtte een imkerij met behulp van een locale imker.

Groei

Hij begon met zo'n 50 volken, die door deze imker en zijn personeel werden behandeld. Geleidelijk nam de activiteit toe en groeide het bedrijfje naar 500 volken met een opbrengst van ongeveer 10.000 kg honing. In 1997 vond diversificatie plaats in die zin

- dat eko-certificering werd aangevraagd en verkregen;
- dat nu ook werd overgegaan op stuifmeel- en propoliswinning;
- dat verpakte consumentenproducten op de markt werden gebracht.

Wim Verkruisen besloot na het afzetten van dictator Pinochet zijn steentje bij te dragen aan de wederopbouw. Foto's: R. ten Klei.

Vanaf dit jaar werden er ook meer imkers aangetrokken in de ruime omgeving van San Javier. Ook zij werden in de eko-certificering betrokken.

Jano Muñoz was reeds werkzaam bij het bedrijf en ging op pad om de imkers te bezoeken en te ondersteunen. Wim Verkruisen en Jano Muñoz vormen inmiddels de spil waar het bedrijf op steunt. Het tweetal ontwikkelde nieuwe ideeën om de onderneming nog bloeiender te maken. Men beschikt inmiddels over 1.500 volken en een hecht team van 15 medewerk(st)ers. Hiervan zijn er zes imker; de anderen werken in de verpakking, op het laboratorium en in de administratie.

De volken staan op een 15-tal locaties in de wijde omgeving van San Javier maar ook ver naar het zuiden. En alles op plaatsen met natuurlijke en overvloedige vegetatie. In de winter en het voorjaar staan de volken in het kustgebergte waar vroeg in de lente voldoende dracht is. Daarna worden de bijen overgebracht naar het voorgebergte van de Andes. De bijen verzamelen hier in volstrekte rust en stilte hun nectar, terwijl de imker geniet van de imposante vergezichten. Als de bijen in het zuiden behandeld moeten worden is een overnachtingstent noodzakelijk, want even heen- en terugrijden is er niet bij.

Hier heeft men dezelfde problemen met de volken als wij in Europa; de varroamijt is ook hier aanwezig. Er zijn twee oogsten per jaar, begin januari en begin april. Direct na de oogsten past men oxaalzuur (druppel-methode), mierenzuur en thymol toe.

Inmiddels is de groep gecertificeerde imkers uitgegroeid tot een 90-tal deelnemers die samen nog

De controle op de productiewijze en verwerking is bijzonder hoog. Want vergis u niet in de SKAL-certificatie (Stichting Keurmerk Alternatieve Landbouw)

eens 10.000 volken hebben. De controle op de productiewijze en verwerking is bijzonder hoog. Want vergis u niet in de SKAL-certificatie (Stichting Keurmerk Alternatieve Landbouw) of denk niet: dit is een Zuid-Amerikaans land waar alles mogelijk is. SKAL is de organisatie voor het toezicht op de biologische productie in Nederland. Zij doet dat d.m.v. inspectie en certificatie en richt zich naar de EU-verordening en het NOP (New organic program van de food and drug administration van de VS).

Killerbee-vrij

Het bedrijf werkt over het algemeen met 10-raams Dadantkasten; daarbuiten wordt veelal Langstroth gebruikt.

Chili is killerbee-vrij omdat aan de oostkant het enorme Andesgebergte ligt en in het noorden de onafzienbare woestijn.

Een speciaal ras wordt hier niet gebruikt, ik zag donkere en geel gestreepte bijen door elkaar. Fijn is wel dat ze over het algemeen zachtaardig zijn en weinig neiging tot zwermen hebben.

De overheid draagt hier een steentje bij door de co-financiering van een drie jaar durend scholingsprogram-

ma voor de aangesloten eko-imkers. Daarvoor heeft het bedrijf een vast team van drie medewerkers in dienst.

Van de opbrengst van het bedrijf en aangesloten imkers wordt 95% geëxporteerd naar Nederland, Duitsland, Japan, Singapore en de Verenigde Staten. Voorwaar een voortreffelijke prestatie tijdens de laatste vier jaar. Een enorme hoeveelheid diepgevroren stuifmeel wordt afgezet bij een hommelteler in Europa. Met veel plezier ben ik een paar keer met Jano meegeweest om de bijen te bekijken en te behandelen. Het is geweldig je te begeven in een ongerepte natuur. En ik zal ook het bezoek aan zijn vader en moeder in een bergdorpje niet vergeten.

Veel dank ben ik aan Wim Verkruijsen verschuldigd die mij de mogelijkheid bood om dit land te bezoeken en van zijn imkeractiviteiten kennis te nemen. Dit mede door de aanschaf van een door de VBBN te koop aangeboden kunstraatmachine. Deze aanschaf draagt weer bij aan de eko-gedachte om de eigen was en die van de aangesloten imkers in een gesloten circuit te bewerken.